

Son yıllarda küresel ekonomide yaşananlar içinde bulunduğumuz günleri gelecekteki ekonomi ve tarihçilerin üzerinde yoğun olarak çalıştıkları ve bu dönemi küresel ölçekte derin yapısal değişikliklerin yaşandığı bir dönem olarak nitelendirecekleri bir zaman dilimi haline getirmiştir. Ancak küresel belirsizliğin yaşandığı günümüzün bu sisli ortamında bu sürecin sonunda varılacak yeni ekonomik düzenin sahip olacağı nitelikler ekonomi ve iş çevrelerinin üzerinde en çok düşündükleri konu durumundadır.

Yaklaşık 5000 yıllık tarihi geçmişi ile Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olan Zile, geçmişinde bir yanda bereketli topraklarındaki tarımsal üretim, diğer yanda tarihi ipek yolunun getirdiği ticari imkanlarla bölgesinin cazibe merkezi iken, bugün bulunduğu sosyo ekonomik gelişmişliği itibarıyla tarihi konumundan uzak bir noktada bulunmaktadır. Zile Ticaret ve Sanayi Odası yerel potansiyelleri harekete geçirerek İlçemize yeniden layık olduğu sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyine taşımayı kendisi açısından asli bir görev kabul etmektedir.

Üyelerine etkin hizmet sunan Zile'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasında öncü rol oynayan bir kurum olma misyonunu benimseyen Zile Ticaret ve Sanayi Odası, Zile'yi bölgesinin gelişmiş sanayi ve ticaret merkezi yapmak için sürekli üretmek şeklinde kurumsal vizyonundan hareketle temel amacı ; Zile İlçesinin sosyo-ekonomik yapısının mevcut durumunu belirlemek, potansiyellerini tespit etmek, İlçenin kalkınmasında öncelikli sektörlerin ve yatırım alanlarının belirlenmesine çalışmak ve önerilerde bulunmak olan bu çalışmayı hazırlamıştır.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederiz.

ZİLE TİCARET VE SANAYİ ODASI

GENEL BİLGİLER ;

İlçemiz 720 rakamlı ova üzerinde kurulmuş orta kara denizin iç kesimlerinde yer alan ve bu nedenle kara deniz iklimiyle iç Anadolu ikliminin ortak özelliklerini taşıyan, 1675 Kilometre kare yüz ölçümü ile ilinin en büyük toprak bütünlüğüne sahip,5000 yıllık tarihi geçmişi ile çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış asırlık kültür, sanat ve ticaret merkezidir.

İlçemiz Tokat iline 65, Amasya İline 85, Samsun İline 225,Yozgat İline 150 ve Ankara iline 370 Km mesafededir.

Zile İlçemiz kendine bağlı Evrenköy, Güzelbeyli, Yalın yazı ve Yıldıztepe beldeleri ile 109 pare köyü ile nüfus yoğunluğu bakımından büyük ilçe statüsündedir.

İlçe merkez nüfusu : 35717

Köylerle beraber toplam nüfus : 63201

ULAŞIM ;

İlçemizin çevre il ve ilçeler ile olan yol bağlantıları günün şart ve standartlarına cevap veremeyecek durumda olup, yollarımızı standartlara uygun hale getirilmesi için, gerek İlçe Belediyemizin ve gerekse Kara Yollarının yol yapım çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca İlçemiz ekonomisine büyük katkı sağlayacak olan Ünye – Akkuş – Niksar – Tokat – Turhal – Zile – Alaca- Sungurlu – Ankara istikametinde devam eden yol yapım çalışmalarının bir kısmı bitirilmiştir.

Bu yolun tamamlanması ile Zile-Ankara arası 150 Km. kılacak ve ilçemiz Doğu Karadeniz'den başlayan yol ağının ortasında geçiş ve cazibe merkezi olacaktır.

Son yıllarda Amasya'nın turizme açılması ile Amasya'dan Pazar Balıca Mağarasına her yıl binlerce turist gelmektedir. Bu turistler Amasya- Terziköy-Zile İstikametinden Balıca mağarasına gitmektedirler. Ancak bu yolun dar virajlı ve yüzey kaplamasının bozukluğundan dolayı bu turların büyük bir bölümü tur güzergahlarını değiştirmişlerdir.

Balıca ya giden turların hemen hepsi Zile'de mola vermekte yaklaşık 4 saat Zile'de gezdikten sonra Zile'nin mahalli ürünlerinden (pekmez, köme, tarhana, kuru tarhana, turşu, salamura yaprak, çarık, sıraç bebekleri, peynir vs) almakta ve Zile ekonomisine canlılık getirmektedirler. Görüştüğümüz tur şirketleri bu yolun sağlıklı bir hale getirilmesi ile turları bu güzergaha yönlendireceklerini ifade etmektedirler. Zile ekonomisi ve Zile'nin kültürel değerlerinin tanıtımı ve gelişimi için bu yolun ivedilikle yeniden rehabilite edilmesi şarttır.

Bir diğer karayolumuzda Kazova ve köylerini Zile ye bağlayan Zile-Pazar- Tokat Karayolunun ıslah edilmesidir. Bu yolumuzda tarihi bir öneme sahip olup Kazova bölgesinde bulunan yaklaşık 30 köy ve beldeyi Zile'mize bağlamaktadır. Mevcut yolun çok dar ve virajlı olmasından dolayı bu yol eski önemini kaybetmiş bölge köyleri artık eski alışkanlıklarını bırakarak alış verişi için Zile yerine Turhal ve Tokat'a gitmektedirler. Ayrıca yine Amasya güzergahından Balıca'ya giden turlarında geçiş güzergahında bulunan bu yolun standartlara uygun haline getirilmesi sadece Zile için değil bölge turizm ve ticareti için çok önemlidir.

Zile Kadışehri yolu ; Kadışehri ; yani eski adı ile Deveci kasabası ve buna bağlı yaklaşık 35 köy 1925 yılına kadar Zile ye bağlı olan Kadışehri bölgesi, Zile tabiri ile Öteyüz Zile ekonomisinin can damarlarından biridir.Zile'deki Kadışehirli ve Akdağmadeni nüfusun çokluğu ve burada yaşayan insanların akrabalıkları ve eski alışkanlıklar nedeni ile çok hareketli olan bu yolumuz maalesef yolun standartlara uygun olmaması nedeni ile eski önemini kaybetmektedir.Yozgat bölgesinde de bu beldelere yeni yollar açılması Zile ticaretini adeta felç etmiştir. Bu bölge Zile'nin hayat damarlarından biridir ve şu anda tıkanmış durumdadır. Zile de hangi esnafa giderseniz gidin her 10 müşterisinden dördü bu bölgeden gelmektedir. Çok küçük bir yatırım ile bu yolumuz ıslah edilecektir. Zaten Zile ile akrabalıkları ve ticari alışkanlıkları olan bölge halkı Zile ye tekrar gelecektir.

Kara nokta olması nedeni ile onlarca insanın hayatını kaybettiği Zile Turhal Karayolu yıllardır kamuoyunun ve basın gündemini teşkil etmiştir. 17 km lik bu yolumuz geçen yıllarda yapılarak hizmete açılmıştır. Ancak artan araç sayısı ve Mersin güzergahına giden Tırların bu yolu kullanması nedeni ile bu yolumuzun duble yollar kapsamına alınmasını ve trafiğin rahatlatılmasını talep ediyoruz.

Artova, Yeşilyurt ve Sulusaray artel yolunun Zile ye bağlantısının yapılması. Bu yollarımız ve bu bölgede bulunan yaklaşık 50 köy hala ticaretini Zile esnafı ile yapmaktadır. Ancak Tokat Artova arasına yapılan duble yol nedeni ile o bölge Tokat'a daha yaklaşmış, birde daha önce Zile'ye bağlı olan Ağırceza Mahkemesinin Tokat'a bağlanması ile bölge halkı artık Tokat'a gitmeye başlamıştır. Artova yolumuzun standartlara uygun olarak yapılması ile bölge halkı tekrar Zile'ye geleceğini tahmin etmekteyiz.

Artık herkesin bildiği Zile- Alaca-Ankara Karayolunun Zile ve bölgesi için ne kadar büyük bir öneme haiz olduğunu anlatmamıza gerek yok diye düşünüyoruz. Bu yolumuz Karadenizi Ankara'ya bağlayacak alternatif kısa bir güzergah olan Ünye-Akkuş-Niksar-Tokat -Turhal-Zile Alaca yolunun önemli bir parçasıdır. İşin zor kısmı olan Zile Aydıncık arası dağlık bölge yapılmış olup Aydıncık- Alaca arasında da çalışmalar devam etmektedir. Bir an önce yeterli ödeneğin sağlanarak bu yolumuzun da açılması Zile'nin umudu haline gelmiştir.

EĞİTİM ;

İlçe ekonomisi köylerden vermiş olduğu göçü üniversite öğrenci sayımızın artması ile kapatabileceğimizi düşünmekteyiz. Bunun için Zile'de bulunan Gazi Osman Paşa Üniversitesinin ilçemizde bulunan Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksek Okulu ve Zile Meslek Yüksek Okulunun şu anda bulunan toplam 1920 öğrenci sayısını gerekli alt yapıların hazırlanarak, bina, derslik ve sosyal yaşam alanlarının yapılarak öğrenci sayılarının artırılması.

Odamızın öncülüğünde Zile belediyesinin desteğiyle YÖK'e Odamızca arsası taahhüt edilen Ankara Bilge Üniversitesinin 4 Yıllık Hemşirelik Yüksek Okulunun Zile'ye bir bölümün getirilmesi ile ilgili çalışmalarında Sayın Milletvekillerimizden desteklerini beklemekteyiz.

Üniversite öğrencilerinin barınma ihtiyacını karşılayacak şekilde Kredi ve Yurtlar Kurumundan modern 500 kişilik öğrenci yurdu istiyoruz. Bunun yanında Zile Endüstri Meslek Lisesine ilave derslik ihtiyacı bulunmaktadır. Bunun da acilen çözülmesini beklemekteyiz. Tarım şehri olan ilçemize Tarım meslek lisesi acil ihtiyaçlarımızdandır.

Arsası Zile Ticaret ve Sanayi Odası tarafından hibe edilen ve şu anda Zile Fen Lisesi olarak hizmet veren okulumuzu Zile'ye kazandıran tüm yetkililere şükran ve minnetlerimizi sunarız.

TİCARET ve SANAYİ ;

İlçe, 5000 yıllık tarihi kadar eski kültür sanat ve ticaret merkezi'dir. Çok uzun yıllar boyunca ilinin ve çevre İlçelerin bölge pazarı ve alışveriş merkezi özelliğini elinde bulunduran İlçemiz geniş bir tarım – hayvancılık ve emtia pazarı potansiyeli özelliğini elinde bulundurmıştır.

Zile Ticaret ve Sanayi Odasının 1923 yılında teşekkül ettirilmesi 1948 yılında müstakil oda olarak faaliyete başlaması bu yıl 942.'si kurulan Asırlık Zile Panayırı İlçenin Ticaret Merkezi özelliğini kanıtlar niteliktedir.

Bilindiği üzere İl ve İlçemiz tarım ve tarıma dayalı sanayi olarak büyüme göstermektedir. Bunun için İlçemizde öne çıkan un-pekmez-salça-şeker pancarı-bağ yaprağı ve ayçiçeği üretiminde ve imalatında sektörel teşvikler beklemekteyiz.

Dünya mermer rezervinin %40 Türkiye'de Türkiye'deki mermer rezervinde %20'sinin Tokat'ta bulunduğu Zile'de ise granite yakın olan sertliği ve homojen renk yapısı ve sağlam blokları ile Dünyada tercih edilen bej mermeri rezervi 500.000 m³ var olduğu MTA raporları ile kesinleşmiştir. Lakin çıkan mermerin işlenmeden kütük halinde satışı ilçemizin sanayileşmesi ve istihdam açısından bu özel kaynağımızın İlimize hiçbir ekonomik katkısı bulunmamaktadır. Mermerin kütük halinde ihracatı engellenip hiç olmaz ise yarı mamul olarak satışını talep ediyoruz.

2001 Yılında kurulan Zile organize sanayi kamulaştırmasını tamamlamış 2010 yılında alt yapı ihalesi yapılmış toplam 72 parsel, siz Milletvekillerimizin destekleriyle yatırımcı beklemektedir.

Dışarıdan gelen yatırımcılar için **Tokat Havaalanı**'nın rantabl olarak çalışmamasının eksikliğini en çok hisseden bizim ilçemizdir.

TARIM VE HAYVANCILIK ;

Daha öncede bahsettiğimiz gibi İlçemiz bir tarım şehridir.Zile bölgesinin tahıl ve şeker pancarı ambarıdır.Son dönemlerdeki buğday ve şeker pancarının alım fiyatlarının diğer ürünlere göre geride kalmasından ilçemizde alternatif ürün aranmalı ve desteklenmelidir.Tarımın olmazsa olmazı sulama için hükümet yatırımlarından **Süreyya Bey Barajı** gövde inşaatı bitmiş olup sulama kanallarının acilen yapılması gerekmektedir.

- 1- İlçemizde ve bağlı köylerindeki arazilere ekilen tohumların ürün kalitesinin arttırılabilmesi için sertifikalı tohum ekiminin İl ve İlçe Tarım Müdürlükleri tarafından teşvik edilmesi,
- 2- İlçemize acilen toprak analiz laboratuvarı kurulması ve bu konuda bilgili ve eğitimli personellerin istihdam edilmesi gerektiği,
- 3- Zile ile özdeşleşmiş Zile pekmezi ve yaprağı için bağcılığın İl ve İlçe Tarım Müdürlükleri tarafından teşvik edilmesi ve desteklemelerden yararlanması için bilgilendirme seminerleri yapması gerektiği,
- 4- Maliyet girdilerinin azaltılması gerekliliğinin başında gelen arazide toplulaşma yapılması ilçemizin ve bağlı köylerinin vazgeçilmezlerindedir,
- 5- Tarım ürünlerindeki kalitenin arttırılması için gübre ve mazot fiyatlarının ÇKS belgelerine göre desteklenmesi gerektiği,
- 6- Geçmişte uygulanan doğrudan destek yerine,ürüne destek verilmesi şeklinde değiştirilmesinin yerinde bir karar olduğu,
- 7- Sonuç olarak Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerinin Devletimiz tarafından tarım ve hayvancılığa verilen desteklemelerin ve hibelerin İlçe ve Köy bazında anlatımlarının yapılması için eğitim semineri verilip verilmediğinin,ilgili bakanlık yetkilileri tarafından denetlenmesi gerektiği,

BÖLÜM 1. GİRİŞ ;

“Tokat İli Tarım Master Planı” yerel düzeydeki tarımsal planlamanın pratik olarak yapılabilirliğinin gösterilmesidir. Bu çalışma; **Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (TKB) ile Birleşmiş Milletler Gıda Teşkilatı (FAO)** tarafından hazırlanan **“İl Tarım ve Kırsal Kalkınma Master Planlarının Hazırlanmasına Destek Projesi”** kapsamında hazırlanmıştır.

Tarım Master Planının Amacı; tarımsal kaynakların belirlenmesi (toprak, su, ekoloji, işgücü ve teknik bilgi düzeyi), kısıtların ortaya konulması (üretim tekniği, örgütlenme, yatırım gereksinimi, işgücü ve pazarlama problemleri vb), tarımsal kaynak ve potansiyelin değerlendirilerek tarımda verimliliğin ve çiftçi gelirlerinin artırılması, ürün arzında sürekliliğin sağlanması; tarımın çevre, sanayi, turizm gibi diğer sektörlerle ilişkilerinin belirlenmesi, doğal kaynakların ve çevrenin korunmasıdır.

Planlamanın Kapsamı; tarım sektörü ile sınırlı olması nedeniyle, yönetim sorumluluğu Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndadır. Bununla beraber, İlde hizmetleriyle tarım sektörünü doğrudan veya dolaylı şekilde etkileyen diğer kuruluşlarla sıkı bir işbirliğine önem verilmelidir.

Kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum örgütü temsilcileri ve çiftçilerin katılımıyla İl düzeyinde yürütülecek Tarım Master Planı çalışmaları ile ilgili olarak İl ve İlçe Paydaş (stakeholder) Toplantıları yapılmıştır.

Planlama sürecinin en önemli aşamalarından birisi de İlçe Tarım Müdürlüğü çalışanlarının, planlama sürecine katılımının sağlanmasıdır. Her Alt Bölgede yer alan İlçelerin, İlçe Tarım Müdürleri, teknik eleman ve sağlık personelinin katıldığı toplantılarda Alt Bölgenin problemleri, potansiyelleri, fırsatları, kısıtları ve yeni proje teklifleri tartışılmış ve ayrıca, Alt Bölgeleri temsil edebilecek İlçe ve Köylerde alan çalışması yapılmıştır.

Biyolojik ve sosyo-ekonomik koşullar bakımından Tokat İli tekdüze bir yapıya sahip olmayıp; önemli farklılıklar göstermektedir. Bu durum göz önüne alınarak, İl beş agro-ekolojik alt bölgeye ayrılmıştır.

Alan çalışmasının tamamlanmasının ardından ilk yapılan paydaş toplantısına iştirak eden kişiler ile yapılan ikili görüşmelerde tespit edilen problem, potansiyel ve bunlara yönelik olarak önerilen muhtemel program ve alt programlar üzerinde mutabakata varılmıştır.

Zile'deki gıda tarım ve hayvancılığa bu çerçeveden bakıldığında ,tarıma dayalı sanayinin gelişmesi devlet tarafından desteklendiği anlaşılmaktadır.buna dayalı olarak sanayinin istediği ham maddenin Et,Süt,Arpa,Buğday,Ayçiçeği,Damızlık hayvan,buzağı,Hayvan yemi olarak fiğ,Mısır silajı,vd aşağıda yayınlanmıştır.

2011 YILI BİRİME DESTEK MİKTARLARI			
ALAN BAZLI DESTEKLEMELER (TL/da)			
1	Tütüne Alternatif Ürün Desteği		120
2	Toprak Analizi		2,5
3	Organik Tarım	Tarla bitkileri, Meyve, Sebze	25
		Hayvancılık, Arıcılık, Su ürün.Dest.% 50 Ek	
4	İyi tarım	Meyve, Sebze	20
		Örtüaltı	80
MAZOT DESTEĞİ			
5	Peyzaj ve Süs bitkileri, Özel Çayır, Mera ve Orman emvali		2,50
	Hububat, Yem bit., Baklagiller, Yumru bit., Sebze, Meyve		3,75
	Yağlı Tohumlu bitkiler ve Endüstri Bitkileri		6,00
GÜBRE DESTEĞİ			
6	Peyzaj ve Süs bitkileri, Özel Çayır, Mera ve Orman emvali		3,50
	Hububat, Yem bit., Baklagiller, Yumru bitkileri, Sebze, Meyve		4,75
	Yağlı Tohumlu bitkiler ve Endüstri Bitkileri		6,00
7	FINDIK		150
HAYVANCILIK DESTEKLERİ			
1	Yem Bitkileri (TL/da)	Yonca (sulu)	130
		Yonca (kuru)	70
		Korunga	90
		Tek Yıllıklar	30
		Silajlık Tek Yıllıklar	45
		Silajlık Mısır (sulu)	55
		Silajlık Mısır (kuru)	30
		Yapay Çayır-Mera	75
2	Arıcılık	Arıcılık (TL/kovan)	7
		Bombus Arısı (TL/koloni)	60
3	Su Ürünleri	Alabalık (TL/Kg)	0,65
		Çipura-Levrek (TL/Kg)	0,85
		Yeni Türler (TL/Kg)	1,00
		Midye (TL/Kg)	0,20

		Yavru (TL/adet)	0,06
4	Süt Primi (TL/Lt)	Sığır-Manda Sütü	TKB
		Koyun-Keçi Sütü	TKB
5	Hayvan Başı Ödeme (TL/baş)	Sığır	225
		Manda	300
		Sığır (Soykütüğü İlave)	50
		Hastalıklardan Arı	300
6	Tiftik Üretim Desteği (kg)	Koyun-Keçi	15
		Oğlak Tiftiği	15
		Ana Mal (İnce, İyi)	14
		Tali	10
7	İpek Böceği Desteği	Tohum (TL/Kutu)	30
		1.Sınıf Koza, Damızlık Koza, Diğer(TL/Kg)	20
8	Hayvan Gen Kaynaklarını Koruma	Büyükbaş (TL/baş)	400
		Küçükbaş (TL/baş)	70
		Arı (TL/kovan)	20
		Elit Sürü (TL/baş)	Anaç 30 Yavru 40
		Taban Sürü (TL/baş)	Anaç 30 Yavru 20
9	Halk Elinde Manda Islahı Desteği (baş)		500
10	Besi Desteği(Büyükbaş)	(TL/baş)	300
11	Projeli Damızlık koyun-Keçi Desteği(TL/baş)		40
12	Buzağı Desteği	Brusella S-19 Aşısı	25
		Suni Tohumlama	75
		Suni Toh.Doğ.Çevir.Melezi	150
13	Kuzu ve Oğlak	Brucellosis Rew-1 aşısı	4
14	Aşı Desteği(Baş)	Büyükbaş Brucellosis	1,5
		Küçükbaş Brucellosis	0,5
		Büyükbaş Şap	0,75
		Küçükbaş Şap	0,5
15	Süt Fiyatı Düzenlemesi(Regülasyonu)		TKB

ÇEVRE AMAÇLI ARAZİLERİN KORUNMASI(ÇATAK)(TL/da)

1	I Kategori	30
	II Kategori	60
	III Kategori	135

DİĞER TARIMSAL AMAÇLI DESTEKLER

Yurtiçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği (TL/da)

1	Buğday, yonca	6
	Arpa, tritikale, yulaf, çavdar	4,5
	Çeltik, yer fıstığı	8
	Nohut, kuru fasulye, mercimek	7
	Susam, kanola, aspir	4
	Patates	20
	Korunga, fiğ	3

Yurtiçi Sertifikalı Tohum Üretim Desteği(krş/kg)

2	Buğday	10
	Arpa, tritikale, yulaf, çavdar, patates	8
	Nohut, kuru fasulye, mercimek, aspir, korunga, fiğ	50
	Çeltik	25
	Soya	35
	Yer fıstığı	80
	Kanola	120
	Susam	60
	Yonca	150

Sertifikalı Fidan/Fide Desteği (TL/da)

	Bahçe Tesisi	Standart	Sertifikalı	
3	Bodur ve Yarı Bodur Fidan ile	150	300	
	Bağ ve Diğer Fidanlar İle	100	200	
	Narenciye Bah.Aşılama ile Çeşit Değiştirme	0	250	
	Zeytinde Yağlık Çeşitler ile	50	100	
	Virüsten Ari Fidanlara İlave	50	100	
	Sertifikalı Çilek Fidesi	0	200	
	4	Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (işletme)		300
5	Tarımsal Yayım Danışmanlık (işletme)		500	
6	Ar-Ge Destekleri		Proje	
7	Kırsal Kalkınma Destekleri		Proje	
8	Biyolojik Mücadele Desteği (TL/da)	Sera	200	
		Tarla	20	
9	Tarım Destekleri	Sigortası	Bitkisel Ürün Sigortası Desteği	Poliçenin %50'si
			Süt Sığırı Sigortası Desteği	
			Erkek Besi Sığırı Sigortası Desteği	
			Sera Sigortası Desteği	
			Kümes Hayvanları Sigortası	
			Hasar Fazlası Desteği	
			Su Ürünleri Desteği	
			Diğer Tarım Sigortası Desteği	
			Çiçeklenme Dönemi Don Sigortası	

FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ(krş/kg)

1	Yağlık Ayçiçeği	23	
2	Soya Fasulyesi	Sertifikalı	50
		Sertifikasız	40
3	Kanola	40	
4	Dane Mısır	4	
5	Aspir	40	
6	Zeytinyağı	50	
7	Buğday	5	
8	Arpa, Yulaf, Çavdar, Tritikale	4	
9	Çeltik, Kuru Fasulye, Nohut, Mercimek	10	
10	Kütlü Pamuk	Dünya piyasalarındaki gelişmelere göre Bakanlıkça belirlenecektir.	
11	Çay	12	

FAİZ İNDİRİMLİ KREDİ UYGULAMALARI (%)			
KREDİ KONULARI		İNDİRİM ORANI(%)	KREDİ ÜST LİMİTİ
HAYVANSAL ÜRETİM			
1	Damızlık sığır yetiştiriciliği (etçi - süt)	100	7.500.000
2	Damızlık düve yetiştiriciliği	100	7.500.000
3	Büyükbaş / Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği	100	3.000.000
4	Büyükbaş hayvan besiciliği	100	3.000.000
5	Küçükbaş hayvan besiciliği	100	1.500.000
TARIMSAL SULAMA		100	1.500.000
DİĞER ÜRETİM KONULARI		50	1.500.000
1	Kontrollü örtüaltı tarımı	50	7.500.000
2	İyi tarım uygulamaları / Organik tarım	50	3.000.000
3	Su ürünleri	50	3.000.000
4	Sertifikalı tohum, fide, fidan yurt içi üretimi/kullanımı	50	1.500.000
5	Standart fidan yurt içi üretimi/kullanımı	50	1.500.000
6	Kanatlı sektörü	50	1.500.000
7	Arıcılık	50	1.500.000
8	Tarımsal mekanizasyon	50	500
9	Diğer üretim konulan	50	500

Yukarıdaki tablolara bakıldığında bölgemizde üretilen tarımsal ürünlerin hepsine yakın devlet destek olup bölgenin kalkınmasına fayda sağlamaktadır.

Sorun şu ki bölgemiz ve özellikle Zile'miz bundan ne kadar yararlanmaktadır, verilen teşviklerden üreticiler yararlanabiliyor mu? Konuyla ilgili yapılan araştırmada zile çiftçisi ve hayvansal üretim yapanların çeşitli sebeplerle bunlardan yararlanamadığı (süt teşvikleri, hayvancılık destekleri) gözlenmektedir

Buna bağlı olarak o iş dalları büyümeyip gerilemekte gelişmesi beklenen iş dalları oluşamamakta veya onlarda bitme aşamasına gelmektedir. Durum böyle gelişince insanlar bölgeden göçe yöneldiği ve bunun popüler hale geldiği gözlenmektedir.

Önerilerimiz konuyla ilgili üretim yapan üretici ve sanayici bilinçlendirme yapıp bu konuyla ilgili oluşan veya oluşacak sorunların ivedilikle çözülmesi gerekmektedir, sorunlar geleceğe ötelenmemeli.

Bölgede potansiyel olarak oluşan ve sanayi bitkisi olarak yetiştirilen şeker pancarının potansiyeli olarak devletinde desteklediği ayçiçeği bitkisinin özendirilmesi ve buna dayalı yağ işleme sanayisinin kurulması (%24 özel idare + %25 Ticaret ve Sanayi Odası + %51 özel müteşebbis katılımı) ham yağın alındıktan sonra geri kalan ayçiçeği küspesinin bölge hayvancılığının gelişiminde katkısı tartışılmaz olacaktır. A.Ç.K (Ayçiçeği küspesi) hayvan yemlerinin protein kaynağı olarak kullanılan temel hammaddedir.

Zile devlet mastır planlarında yapılan araştırmada süt üretiminin en çok yapıldığı ilçelerdendir buna bağlı olarak devletinde teşvik vererek desteklediği yem bitkileri ekilişi (fiğ, korunga, yonca, hayvan pancarı vb) ilçe tarım müdürlüğü tarafından bilinçlendirme yapıp konuya hassasiyetle önem verilip bu üretimi yapan en küçük çiftçi dahi tespit edilerek devlet teşviklerinden yararlandırılarak üretime özendirilmelidir.

Zile iklimi göz önüne alındığında karasal bir iklime haiz olduğu gözlenmektedir. Buna bağlı olarak bölgemizde meyvecilik ve sebzeçilik fazla yer bulamamıştır. Ekim alanları aşığdadır.

* I. Alt Bölge,

Merkez, Pazar, Turhal İlçeleri

* II. Alt Bölge,

Erbaa, Niksar İlçeleri

* III. Alt Bölge,

Artova, Sulusaray, Yeşilyurt İlçeleri

* IV. Alt Bölge,

Almus, Başçiftlik, Reşadiye İlçeleri

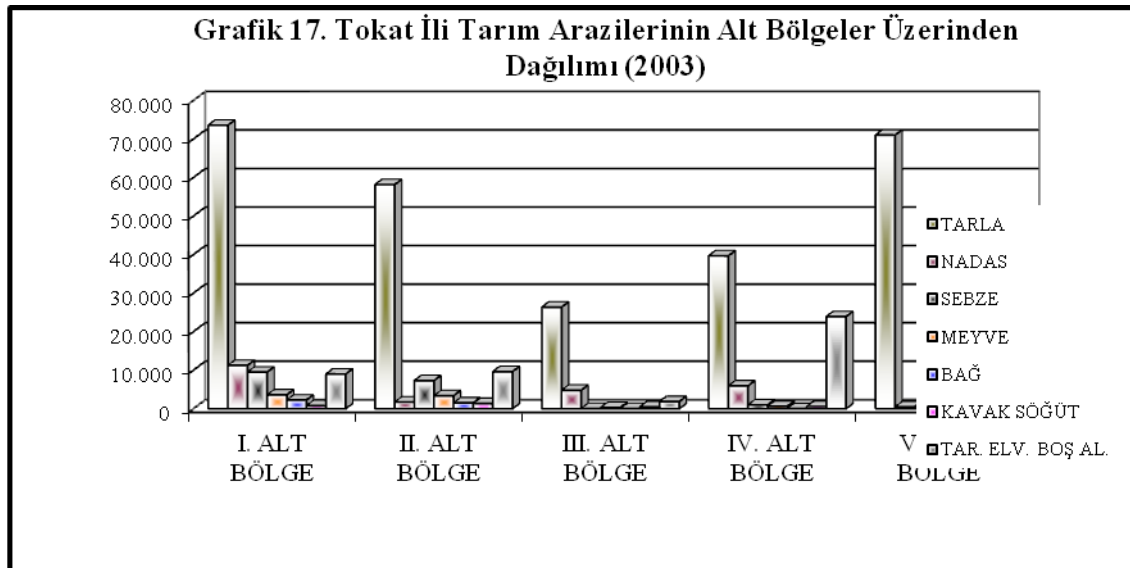
* V. Alt Bölge

Zile İlçesi

5.3.1. Bitkisel Üretim

İLÇELER	TARLA	NADAS	SEBZE	MEYVE	BAĞ	KAVAK SÖĞÜT	TAR. ELV. BOŞ ALAN	TOPLAM
I. ALT BÖLGE	75.945,1	9.261,0	10.584,0	3.745,5	2.127,5	530,9	7.843,0	110.037,0
	28,6	44,1	53,4	42,7	38,7	21,2	15,3	29,4
II. ALT BÖLGE	54.995,6	1.817,0	7.751,5	3.556,5	1.490,0	976,4	12.255,0	82.842,0
	20,7	8,6	39,1	40,6	27,1	39,0	23,8	22,1
III. ALT BÖLGE	27.081,0	4.030,0	16,0	295,8	5,0	350,3	1.920,0	33.698,1
	10,2	19,2	0,1	3,4	0,1	14,0	3,7	9,0
IV. ALT BÖLGE	40.536,0	4.680,0	875,4	596,6	4,5	435,0	24.083,5	71.211,0
	15,3	22,3	4,4	6,8	0,1	17,4	46,9	19,0
V. ALT BÖLGE	67.238,9	1.230,0	603,0	576,1	1.865,0	210,0	5.300,0	77.023,0
	25,3	5,9	3,0	6,6	34,0	8,4	10,3	20,5
GENEL TOPLAM	265.796,6	21.018,0	19.829,9	8.770,5	5.492,0	2.502,6	51.401,5	374.811,1
	70,9	5,6	5,3	2,3	1,5	0,7	13,7	100,0

Kaynak : T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü (2003)

Kaynak : T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü (2003)

Tablo 29. Tokat İli Tarla Ürünleri Ekiliş Alanları (2003)

ÜRÜN ADI	Ekiliş (Ha)	%
TAHILLAR	180.965,0	68,1
YEM BİTKİLERİ	42.134,0	15,9
ENDÜSTRİ BİTKİLERİ	21.744,0	8,2
BAKLAGİLER	17.013,0	6,3
YUMRULU BİTKİLER	3.941,0	1,5
T O P L A M	265.797	100

Türkiye’de tarla bitkileri içerisinde, en fazla ekiliş % 76.9 ile tahıllarda yapılmaktadır.

Tokat İlinde de ekilen alana bakıldığında en yüksek orana **tahıllar** (% 68.1) sahiptir.

Kaynak : T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü (2003)

Buradan bakıldığında Zile (5. Bölge) hububat tarımına önem vermekte olup insanlarımız yıllarca

buna mecbur kalmışlardır. Bunun yerine alternatif ürün olarak ay çiçeğine paralel olarak ekim alanlarının bir bölümünü münavebeye uygun olarak fiğ, yonca, korunga gibi bitkilere yer vererek teşvik almak, hayvancılığı destekleyerek buna dayalı sanayinin gelişimine destek olunmuş bununla beraber üretilen fazla hayvan kaba yemin yine Zile’de var olan kaba yem paketleme sanayisi (SAMAN ANGAZLARI) gelişeceği aynen Aksaray ili gibi Türkiye ve komşu ülkelere paketlenmiş yonca pazarlanması için her şartın uygun olduğu gözlenmektedir.

Yine Zile’de var olan kavak işleme sanayisinin insanlarımızın yeteneğinin ürünü olduğu gözlenmekte olup ekim alanlarının tespiti yapılarak desteklenmeli.

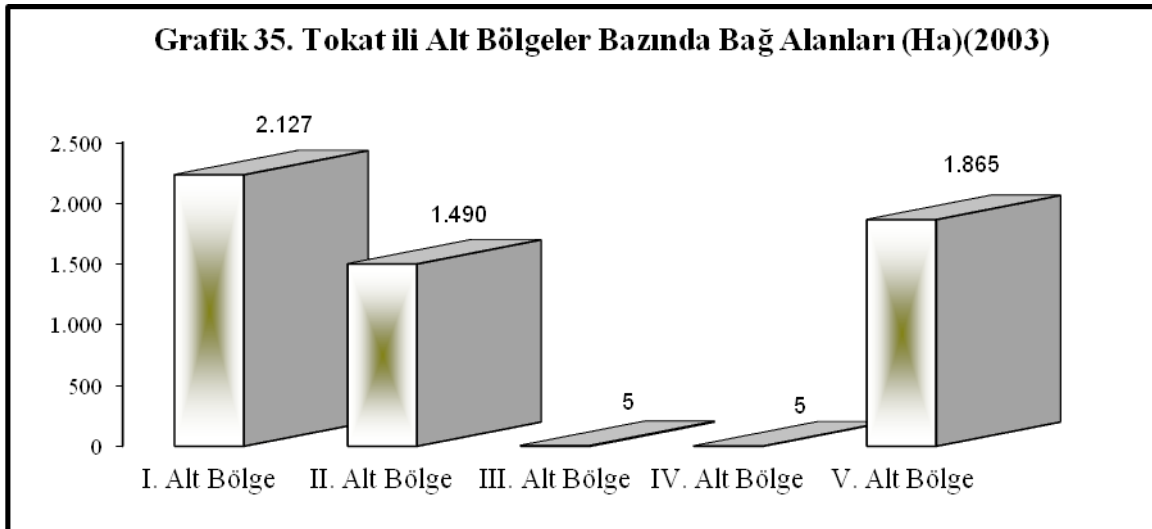
Zile’de bağ üreticiliği ve buna dayalı sanayinin geliştirilmesi ve Zile’nin tanıtımı için vazgeçilmez olan Zile pekmezinin dünyaya tanıtımı için yine Zile’de ekim alanları tespit edilerek Zile pekmezi ve yaprağının tanıtımı insanlarımızı büyük ufuklar açacaktı

Tablo 40. 2003 Yılı Alt Bölgeler Bazında Bağ Alanları (Ha) ve Üretim Miktarları (Ton)

	I. Alt Bölge	II. Alt Bölge	III. Alt Bölge	IV. Alt Bölge	V. Alt Bölge	Toplam
Alan	2.127	1.490	5	5	1.865	5.492
Üretim	11.054	9.604	15	25	7.400	28.098

T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü:2003

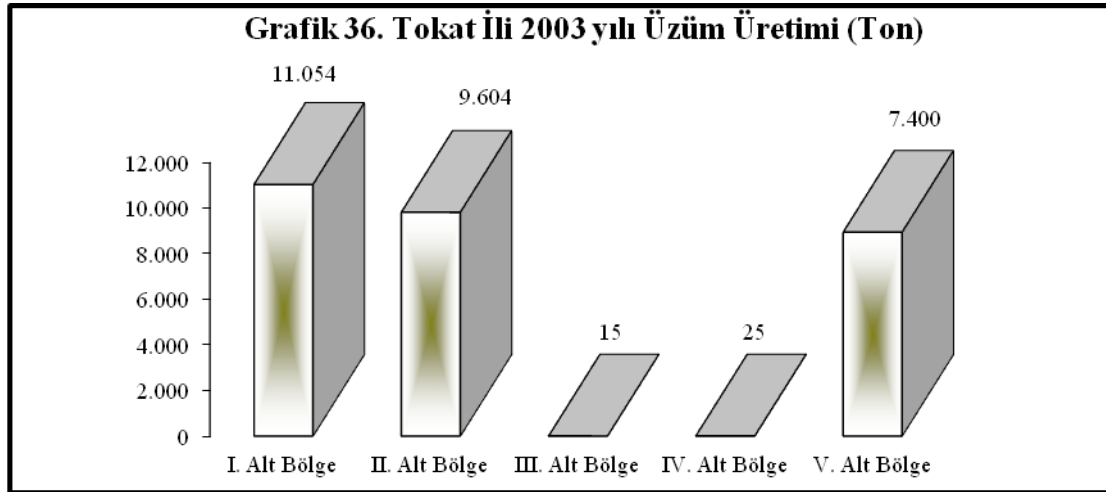
Toplam 5.492 ha bağ alanı İlin tarım alanlarının % 1.5’lik kısmını kaplamaktadır. Bunun % 38,7’i I. Alt Bölgede, % 33,9’u V. Alt Bölgede, % 27,1’i II. Alt Bölgede yer almaktadır.

Kaynak: T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü:2003

Önceki yıllarda bağ alanları; floksera ve bağ kanseri nedeni ile büyük zarara uğramıştır. Yeni yürütülen projelerle, özellikle sofralık ve şaraplık olarak değerlendirilebilecek yöreye has bir çeşit olan narenciye üzüm üretimi teşvik edilmektedir.

İlin toplam üzüm üretimi 28.098 ton'dur. Bunun % 39,3'ü I. Alt Bölgede, % 34,2'si II. Alt Bölgede ve % 26,3'ü V. Alt Bölgede üretilmektedir.

Kaynak: T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü:2003

Zile'de üretilen hayvansal ürünler et ve süt üretiminde zile 1. Bölgenin ardında üretim bazında lider olmuştur bu başarı devlet desteklerinden yeterince yararlanamamasına rağmen gerçekleşmiştir.

Tablo 50. Tokat İli Alt Bölgeleri Hayvansal Üretim Miktarları (2003)

		I.Alt Bölge	II.Alt Bölge	III.Alt Bölge	IV.Alt Bölge	V.Alt Bölge	Toplam
Et (Kg)	Büyükbaş	512.142	261.890	51.254	0	297.554	1.122.840
	Küçükbaş	155.613	165.604	4.633	0	62.596	388.445
Toplam		667.755	427.494	55.887	0	360.150	1.511.286
Süt (Ton)	Büyükbaş	83.166,9	26.246,3	22.804,1	31.935,1	45.187,2	209.339,6
	Küçükbaş	777,4	952,7	197,5	542,2	53,8	2.523,6
Toplam		83.944,3	27.199,0	23.001,6	32.477,3	45.241,0	211.863,2
Deri (Adet)	Büyükbaş	3.628	2.031	431	0	1.625	7.715
	Küçükbaş	9.615	10.858	239	0	3.541	24.253
Toplam		13.243	12.889	670	0	5.166	31.968
Yapağı (Kg)	Koyun	65.512	81.604	19.040	49.248	22.200	237.604
	Keçi	4.792	3.060	363	593	1.163	9.971
Toplam		70.304	84.664	19.403	49.841	23.363	247.575
Bal (Kg)		244.275,0	107.250,0	47.286,0	255.400,0	67.500,0	721.711,0
Balmumu (Kg)		9.825,0	3.350,0	2.687,0	11.390,0	3.375,0	30.627

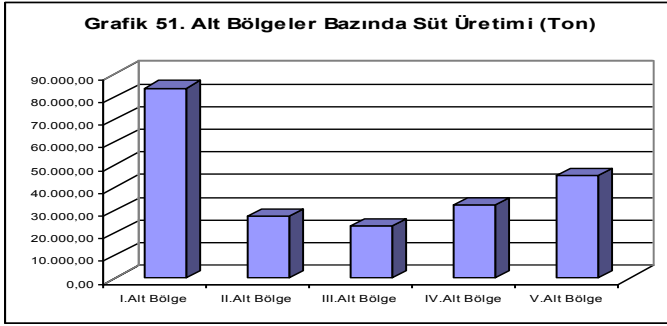
Kaynak: T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü:2003

Not: Et, deri üretiminde mezbaha kesimleri dikkate alınmıştır.

İlde mezbaha kesimleri dikkate alındığında; toplam 1.511.286 kg olan et üretiminin % 74,3'ü büyükbaştan, % 25,7'si küçükbaş-tan elde edildiği görülmektedir.

Büyükbaş et üretimi, en fazla 512.142 kg ile I. Alt Bölgede, daha sonra 297.554 kg ile V. Alt Bölgede, 261.890 kg ile II. Alt Bölgede, 51.254 kg ile III. Alt Bölgede yapılmaktadır.

Küçükbaş et üretimi, en fazla 165.604 kg ile II. Alt Bölgede, daha sonra 155.613 kg ile I. Alt Bölgede, 62.596 kg ile V. Alt Bölgede, 4.633 kg ile III. Alt Bölgede yapılmaktadır.

İlde toplam süt üretimi 211.863,2 ton'dur. Bunun % 98,8'i büyükbaş hayvanlardan elde edilmektedir.

En fazla süt üretimi 83.944,3 ton ile I. Alt Bölgede, daha sonra 45.241 ton ile V. Alt Bölgede, 32.477 ton ile IV. Alt Bölgede, 27.199 ton ile II. Alt Bölgede, 23.001 ton ile III. Alt Bölgede yapılmaktadır.

Kaynak: T.K.B. Tokat İl Müdürlüğü:2003

İLÇEMİZDEKİ TARIM'IN DİĞER ALTERNATİFLERİ

1- Tarım : Tarımda tohum üretiminden, kalibrelemeye kadar olan tüm işlemleri yapmak. Ekiminde teknolojinin nimetlerinden en iyi şekilde yararlanıp üretimi ve kaliteyi artırarak tüm Türkiye ve Dünya Ülkelerine gücümüz nispetinde tedarikçi olmak.

a) Tarihi Zile Pekmezi : Zile' ye has olan yöresel bir tadı tüm Türkiye' de satılabilir hale getirmeliyiz. Pekmezle alakalı olarak girişimcilerin desteklenmesi sağlamalı Zile' yi pekmezde bir sektör haline getirmeliyiz.

Salçada büyüyen bir sektör. Bunu da dikkate almalıyız. Pekmez, salça, leblebi, köme ve tarhana da imalat ve imalatçıların artmasına destek bulmalı ve bu ürünlerde sektörleşmeyi sağlamalıyız.

b) Zile Bağ Yaprağı : Var olan kazançtan haberdar olmalıyız. Zile'nin ve Zileli'nin % 70 inin bağı vardır. Bu saklı kazançları ortaya çıkarmak için sempozyumlar düzenlenip İl ve İlçe Tarım Müdürlükleri'nin bağcılık hakkında teşvikler ve yetiştiricilik hakkında bilgilendirme toplantılar yapılmalıdır. Örnek bağlar yapıp Zile ve Zile Bağları'nın gelir kaynağı haline getirilmesini sağlamalıyız. Zira Zile Yaprağı Türkiye Coğrafyası'nda bulunmayan bir tada sahip olduğunu çok iyi biliyoruz.

Çok hızlı büyüyen bir sektör olması bakımından ihracatta da çok kolay pazar bulunmaktadır.

c) Alternatif Ürünler : Alternatif ürün olarak da ARG Merkezi kurulup Zile'nin iklimine ve toprak verimliliğine uygun daha önce denenmemiş ürünlerin denenmesi için çalışmaların yapılması ve bu konuda İl ve İlçe Tarım Müdürlüklerinin çiftçilerimize sanayide daha çok verimli olan ürünler hakkında bilgilendirilmesi gerektiği kanaati oluşmuştur.

2- Hayvancılık: Arazi ve iklimin verdiği nimetlerden faydalanmanın ehil kişiler tarafından anlatılması ve yaptırılmasının sağlanması. Teşviklerden yararlanmayı en üst düzeye taşımak. İlgili makamları için içine çekmek. Damızlık ve et üretiminde de tedarikçi olabilmek.

a) Süt ve Süt Ürünleri: Yine bu konuda da hayvancılıkta olduğu gibi süt ve süt ürünlerini sektörleştirilmesi için gerekli tüm dinamikleri harekete geçirmeye azami gayret ve desteklere ihtiyacımız olduğunu belirtmek istiyoruz.